

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фінансів

До 180-річчя університету
та 70-річчя економічного факультету

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

КИЇВ – 2014

Рекомендовано до друку та для розміщення
на веб-сайті економічного факультету
Вченою радою економічного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(Протокол № 2 від «14» жовтня 2014 року)

Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України: зб. матер. наук.-практ. конференції, 30-31 жовтня 2014 р./ Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2014. – 285 с.

Редакційна колегія: В.Д. Базилевич, д.е.н., проф., чл.-кор. НАН України; І.О. Лютий, д.е.н., проф.; З.С. Варналій, д.е.н., проф.; А.І. Ігнатюк, д.е.н., проф.; С.В. Науменкова, д.е.н., проф.; Р.В. Пікус, к.е.н., проф.; С.Я. Боринець, к.е.н., проф.; Т.В. Грищенко, к.е.н., доц.; Л.М. Демиденко, к.е.н., доц.; В.В. Зайчикова, к.е.н., доц.; О.О. Солодка, к.е.н., доц.; Ю.В. Петленко, к.е.н., доц.; Р.В. Рак, к.е.н., доц.; О.Д. Рожко, к.е.н., доц.; М.В. Романюк, к.е.н., доц.; Ю.Л. Наконечна, к.е.н., доц.; О.В.Чеберяко, д.і.н., доц.

Збірник містить матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України», що відбулася 30-31 жовтня 2014 року на базі кафедри фінансів Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Основними напрямками роботи науково-практичної конференції були: фінансова політика та функціонування фінансової системи України, фіскально-бюджетний механізм в забезпеченні соціально-економічного розвитку України, корпоративні фінанси та конкурентоспроможність національної економіки, світові тенденції та розвиток національного фінансово-кредитного ринку в умовах глобалізації, криза та соціально-політична ситуація в Україні. Особлива увага приділена вивченню питань удосконалення фінансової системи в цілому та підвищення ефективності функціонування окремих її компонентів. Слід зауважити, що складні економічні процеси висвітлені через призму наслідків глобальної фінансової кризи та дестабілізації суспільно-політичної обстановки в Україні.

Видання розраховано на представників наукової спільноти, викладачів, фахівців у галузі фінансів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів.

**Тези розміщуються в авторській редакції.
За точність викладеного матеріалу відповідальність покладена на авторів.**

ЗМІСТ

Алексєєнко Людмила Михайлівна Партика Павло Миколайович <i>Сценарії фінансово-кредитних заходів симулювання економіки в умовах кризових явищ.....</i>	10
Варналій Захарій Степанович <i>Державна політика детінізації економіки України .....</i>	14
Гаврилюк Олег Вікторович <i>Міжнародні санкції та їх наслідки для глобальних і національних фінансово-економічних систем .....</i>	19
Гордей Оксана Дмитрівна <i>Механізм фінансового забезпечення підвищення рівня життя населення.....</i>	23
Зянько Віталій Володимирович <i>Суперечності розвитку інноваційного підприємництва в Україні та його фінансове забезпечення.....</i>	27
Крупка Михайло Іванович Полинюк Наталія Ігорівна <i>Особливості оподаткування доходів громадян в Україні .....</i>	31
Кулиєв Руфат Атакиши оглы <i>Государственный внешний долг Азербайджана: проблемы и перспективы .....</i>	34
Луніна Інна Олександрівна <i>Бюджетна децентралізація як фактор забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів України .....</i>	38
Нікіфоров Петро Опанасович <i>Фінансова наука і фінансова політика: концептуальний характер фінансових теорій .....</i>	42
Onishchenko, Volodimir <i>The problem of forming liquidity of Ukrainian commercial banks in modern conditions .....</i>	45
Савич Василь Іванович Савич Олег Васильович <i>Формування портфелю акцій з урахуванням несистематичного ризику .....</i>	47

Смовженко Тамара Степанівна Кравченко Ірина Семенівна <i>Криза та соціально-політична ситуація в Україні .....</i>	50
Тропіна Валентина Борисівна <i>Соціальна відповідальність у сфері фінансових відносин: сутність, проблеми, перспективи розвитку .....</i>	54
Чеберяко Оксана Вікторівна <i>Законодавчі обмеження діяльності НПФ як інституційних інвесторів на ринку цінних паперів в Україні .....</i>	58
Баженова Олена Володимирівна Чорнодід Ігор Степанович <i>Емпіричне дослідження зовнішньої уразливості зростання економіки України щодо впливу системно значимих економік .....</i>	65
Баріда Надія Петрівна <i>Трансмісійний механізм грошово-кредитної політики та його ефективність в сучасній економіці України.....</i>	70
Білик Ростіслав Романович <i>Децентралізація управління в контексті зміцнення фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування .....</i>	74
Вірченко Володимир Віталійович <i>Проблема оцінки та оподаткування операцій з об'єктами інтелектуальної власності в Україні.....</i>	78
Гацька Людмила Павлівна <i>Проблеми розвитку людського капіталу в умовах зростання периферійності ринкових відносин в Україні .....</i>	82
Гриджук Дмитро Миколайович <i>Методологічні засади формування механізму інтегрованого управління активами та пасивами банку в умовах фінансової нестабільності .....</i>	85
Делас Віталіна Анатоліївна <i>Сучасні особливості функціонування вітчизняного валютного ринку .....</i>	89
Dovgal, Yuliya <i>Ways of ensuring financial stability of Ukrainian banks .....</i>	93

Drozd, Natalia Ewa Martyna-David <i>The impact of a political order on the national economy. Evidence under the previous regime and the new reform agenda</i>	96
Зайчикова Віталіна Вікторівна, <i>Фінансова політика держави щодо вдосконалення функціонування фонду регіонального розвитку</i>	102
Зенюк Людмила Александровна <i>Национальная конкурентоспособность как показатель, отражающий состояние экономики страны</i>	108
Івахненко Ірина Сергіївна <i>Сучасний стан та тенденції розвитку біржової діяльності в Україні</i>	111
Коляда Тетяна Анатоліївна <i>Тенденції та перспективи формування податкових надходжень Зведеного бюджету України</i>	115
Крупка Ігор Михайлович Баран Олена Богданівна <i>Кредитні ризики в банківській системі України</i>	119
Кучер Галина Вікторівна <i>Фінансова політика як інструмент забезпечення соціально-економічного розвитку</i>	122
Лісовська Олена Леонідівна Ушеренко Світлана Василівна <i>Інноваційно-інвестиційна складова фінансово-економічної безпеки України</i> ..	126
Мацук Зоряна Андріївна <i>Інноваційна складова розвитку ринку банківських послуг</i>	130
Медведкова Наталія Сергіївна <i>Щодо вдосконалення бюджетних інструментів підтримки суб'єктів господарської діяльності в Україні</i>	133
Мисака Ганна Вікторівна <i>Забезпечення якісного розкриття інформації на фондовому ринку в умовах глобалізації</i>	137
Мігал Олена Георгіївна <i>Проблеми прогнозування та планування місцевих бюджетів</i>	140

Носова Євгенія Анатоліївна <i>Проблеми перетворення заощаджень домогосподарств на інвестиційний ресурс в Україні .....</i>	142
Онищенко Світлана Володимирівна <i>Бюджетний дефіцит та боргова залежність в умовах соціально-економічного розвитку держави .....</i>	146
Першко Лариса Олександрівна Ріппа Марія Богданівна <i>Недержавні пенсійні фонди в Україні реалії та перспективи функціонування .....</i>	148
Рак Роман Володимирович <i>Проблеми та шляхи вдосконалення організації експортно-імпорتنих операцій вітчизняних підприємств .....</i>	153
Романюк Микола Васильович <i>Податкове стимулювання економіки шляхом впливу на амортизаційну політику суб'єктів господарювання .....</i>	156
Сизов Алім Іванович Щеглюк Богдан Петрович <i>Нормативно-правове регулювання експорту військових технологій .....</i>	160
Сова Олена Юріївна <i>Шляхи вдосконалення організації планування податкових платежів на підприємстві .....</i>	166
Солодка Ольга Олегівна <i>Моделі оцінки кредитного дефолтного свопа .....</i>	169
Софіщенко Ірина Ярославівна <i>Інституційні чинники формування міжнародних інтеграційних ефектів фінансової сфери України .....</i>	173
Тригуб Олена Володимирівна <i>Роль державних банків у забезпеченні сталого розвитку фінансової системи України .....</i>	177
Шевченко Володимир Юліанович <i>Зовнішні ризики фінансової системи України .....</i>	181

Шевчук Олег Анатолійович <i>Створення системи державного фінансового контролю як засіб забезпечення соціально-економічного розвитку України.....</i>	185
Abdulla Rashed Al Rashedi <i>UAE financial system: features and evolution problems .....</i>	189
Альошина Ірина Василівна <i>Глобальні умови формування фінансової конкурентоспроможності України.....</i>	192
Анзін Роман Олексійович <i>Первинний продаж акцій як альтернативний спосіб фінансування українських підприємств .....</i>	196
Браткова Іванна Миколаївна <i>Становлення ринку внутрішніх державних запозичень в Україні.....</i>	201
Дутчак Анна Василівна <i>Фінансове забезпечення соціального захисту населення України: проблеми та шляхи вирішення .....</i>	205
Завора Олена Анатоліївна <i>Сучасний стан та тенденції розвитку національного ринку цінних паперів ...</i>	208
Кирий Владислав Петрович <i>Роль грошового ринку у фінансовій системі держави.....</i>	210
Коваленко Катерина Василівна <i>Еволюція та перспективи розвитку зовнішнього державного фінансового контролю в Україні .....</i>	214
Козенко Аліна Олександрівна <i>Тенденції розвитку міжбюджетних трансфертів в системі вертикального фінансового вирівнювання в Україні .....</i>	218
Красільник Олександр Володимирович <i>Особливості фінансового забезпечення державних вищих навчальних закладів України.....</i>	222
Лаврентьєв Максим Миколайович <i>Зарубіжний досвід бюджетної підтримки регіонального розвитку .....</i>	224

Мазіна Євгенія Геннадіївна <i>Посилення впливу системи гнучких економічних нормативів регулювання банківської діяльності на економічний розвиток країни.....</i>	229
Мороз Павло Андрійович <i>Теоретичні засади координації грошово-кредитної та бюджетної політики</i>	233
Новосьолова Олена Сергіївна <i>Боргова політика України: тенденції та ризики.....</i>	236
Осецька Діана Валеріївна <i>Стабілізаційні заходи фіскальної політики у країнах ЄС .....</i>	240
Пасажко Тарас Сергійович <i>Роль фінансово-кредитного ринку в трансформації заощаджень населення в інвестиційні ресурси економіки .....</i>	243
Плєшакова Наталія Анатоліївна <i>Сучасні тенденції розвитку тіньової економіки в Україні.....</i>	246
Решетова Ганна Вікторівна <i>Співвідношення ринкової та справедливої вартостей компанії за умови слабкої ефективності ринку .....</i>	249
Ружицький Ігор Юрійович <i>Проблеми та суперечності формування доходів державного бюджету України.....</i>	253
Савич Іван Васильович <i>Сучасні тенденції мінімізаційних процесів в бюджетній сфері .....</i>	257
Сідуняк Олександра Василівна <i>Фінансові механізми розвитку державно-приватного партнерства у соціальній сфері.....</i>	261
Ткачук Ірина Ярославівна <i>Членські внески у структурі доходів громадських організацій України.....</i>	264
Тузани Марія Халідівна <i>Оподаткування доходів фізичних осіб – підприємців під час кризи .....</i>	269
Халковський Олександр Миколайович <i>Формування антикорупційної політики в системі детінізації національної економіки .....</i>	271

Онищенко Світлана Володимирівна
к.е.н., здобувач кафедри фінансів
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

БЮДЖЕТНИЙ ДЕФІЦИТ ТА БОРГОВА ЗАЛЕЖНІСТЬ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Соціально-економічні процеси у суспільстві свідчать, що серед внутрішніх і зовнішніх загроз, які суттєвою мірою визначають рівень бюджетної безпеки є бюджетний дефіцит і державний борг. Як супроводжувальні ознаки і, одночасно, джерела економічної кризи, вони сьогодні послабили своє значення, однак за рівнем негативного впливу на економіку та державні фінанси вважаються суттєвими. Таким чином, проблема дефіцитної незбалансованості бюджету змушує сьогодні більшість країн вживати кардинальних заходів для її подолання. Обмеженість заходів державної політики зі скорочення бюджетних витрат і стимулювання додаткових надходжень змушує уряди та парламенти багатьох країн впроваджувати законодавчі норми, які б обмежували або забороняли бюджетну незбалансованість.

В країнах європейського співтовариства проблема бюджетного дефіциту набуває особливої гостроти в умовах глобальної економічної інтеграції та інституційної трансформації. Тотальна дефіцитність бюджетів спостерігається в більшості країн ЄС. У 2013 р. в 26 країнах бюджети були зведені з дефіцитом. Практику профіцитності державних фінансів демонструють лише Німеччина та Люксембург. Отже, світ сьогодні рухається у напрямку посилення законодавчого контролю над бюджетом. США, багато країн Європи з розвинутою економікою в такий спосіб впроваджують ефективну макроекономічну політику, спрямовану на забезпечення фінансової стабільності та збалансованості бюджетної системи держави. Запровадження подібних законодавчих обмежень в Україні сприяло б мінімізації суб'єктивних впливів на бюджетний процес, додержанню системних заходів з економії бюджетних коштів, посиленню суспільного контролю над бюджетом, разом це все відповідало б критеріям бюджетної безпеки із скорочення реальних та потенційних загроз розвитку країни.

На гарантування бюджетної безпеки беззаперечний вплив матиме вирішення питань визначення абсолютного розміру дефіциту і вибору оптимальних методів його покриття.

Поряд із зазначеними проблемами, ключовим актуальним питанням залишається подолання бюджетної розбалансованості. На думку, О. Колісника економічні способи при цьому не можуть дати оптимального результату, адже бюджетний процес в Україні має політичне підґрунтя і побудований на виконанні передвиборних обіцянок по задоволенню потреб громадян. Тому найефективніший шлях вбачаємо у встановленні законодавчих обмежень щодо

дефіцитного фінансування державної діяльності. Такі обмеження дисциплінували б уряд і посилили відповідальність парламенту за результати прийняття дефіцитних бюджетів [3].

Бюджетна політика у сфері державного боргу повинна вирішувати взаємопов'язані питання боргової залежності країни і ефективного використання державного кредиту, сприяти економічному зростанню разом із дотриманням безпечного рівня і структури державного боргу. Боргова залежність як елемент бюджетної політики за певних умов може бути вагомим інструментом активізації інвестиційних та інноваційних процесів у суспільстві, сприяти економічному і соціальному розвитку. Переорієнтація бюджетної політики з вирішення поточних завдань за рахунок боргу та використання його як основи інвестиційно-інноваційного розвитку передбачає ефективне управління державним боргом з метою поступового зменшення витрат державного бюджету на його обслуговування та погашення, оптимізації обсягів і структури боргу відповідно до темпів економічного зростання.

Боргова політика, роль якої в сучасних умовах зростає, має бути чітко підпорядкованою та узгодженою з довгостроковими цілями та пріоритетами бюджетної політики. Нагальним є розробка та реалізація ефективного механізму інвестування запозичених ресурсів, підвищення ефективності державних інвестицій, включаючи удосконалення організаційних, фінансових, правових та контрольних механізмів.

Досліджуючи тенденції накопичення державного боргу, то на сьогодні його параметри мають вагомий вплив на державні фінанси і розвиток економіки. Проведення передбачуваної і відповідальної бюджетної політики у напрямі управління державного боргу є передумовою забезпечення у довгостроковій перспективі збалансованості й стійкості бюджетної системи.

Ефективність забезпечення зазначених пріоритетів можливо досягти виключно за умови комплексного та системного підходу органів державної влади до формування бюджетного процесу, визначенню реального бюджетного потенціалу окремих територій, впровадження дієвої видаткової політики й стабільних надходжень до бюджету та вибір оптимальних методів покриття дефіциту.

Список використаних джерел:

1. Government finance statistics. Summary tables – 2004-2014 // Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. – 2013. – 31 p.
2. Засади формування бюджетної політики держави : [наукова монографія] / [М. М. Єрмошенко, С. А. Єрохін, І. О. Плужников, та ін.] ; за наук. ред. д.е.н., проф. М. М. Єрмошенка. – К.: НАУ, 2003. – 284 с.
3. *Колісник О.* Управління бюджетним дефіцитом / Олег Колісник // Світ фінансів. – 2005. – № 3–4 (4–5) – С. 102–110.
4. Міністерство фінансів України. // Офіційний веб-портал. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.minfin.gov.ua/](http://www.minfin.gov.ua/)
5. Фінанси: підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – К. : Знання. 2012. – 687 с.